

A kamara nyáron sem pihen...

A világszínvonalú duális képzése a jövő, fogalmazta meg az Európai Bizottság egy tavalyi állásfoglalása. Hazánkban az idei volt az első olyan tanév, amikor mindenhol bevezetésre került a nyolc osztályra épülő hároméves szakképzési rendszer, már a kilencedik évfolyamon is megszervezhetővé vált az iskolán kívüli képzőhelyen történő képzés. Dunaújvárosban is sikeres évet zártunk, a szakmai versenyeken történt megmérettetésekben kiemelkedő eredményeket értek el diákjaink, ami rajtuk kívül tanáraik és nem utolsósorban a gyakorlati képzőhelyek oktatóinak jó munkáját dicséri. A diákok számára a nyár a pihenés időszaka. Kamaránknak azonban a nyáron is fontos feladatai lesznek a szakképzés területén. Törvényi előírás, hogy a jövőben már csak azokon a képzőhelyeken folyhat gyakorlati képzés, ahol mestervizsgával rendelkező oktató foglalkozik a tanulókkal. Hogy a képzőhelyek meg tudjanak felelni a követelménynek, több szakmában is nyolcvan százalékos támogatottságú mestervizsgát szervezünk a képzőhelyek oktatói számára.

Előkészítjük az őszi pályaaorientációs tevékeny-

Fotó: DKIK

Fülöp Ilona, tanácsadó

ségeinket, rendezvényeinket, a nyár folyamán pedig a táborokban foglalkozunk a pályaválasztás előtt álló fiatalokkal. A gyakornoki program keretében több vállalkozás kapott jelentős anyagi támogatást ahhoz, hogy a most végzett fiatal szakmunkásokat tanult szakmájukban alkalmazottként foglalkoztassa. Az ifjú szakmunkásokkal foglalkozó mentorok munkáját a kamarai tanácsadók segítik. És talán a legnehezebb feladat: ösztönözzük a gazdaság szereplőit arra, hogy minél többen és aktívabban kapcsolódjanak be a szakképzésbe. Magyarországon a cégek 1,6 százaléka vesz részt a szakmunkástanulók képzésében, Németországban ez az arány 30-35 százalék. Tennivaló van még bőven.

Fülöp Ilona tanácsadó

Stratégiai szerepben

KÖRNYEZETIPAR Nemzetközi cég hazai, helyi kötődéssel

KÓHALMI KÁLMÁN

A helyi papírgyártó, a cégcsoport hazai és térségi elkötelezettségéről, stratégiai szerepéről, kamarához való viszonyáról beszélgettünk Bencs Attila ügyvezető igazgatóval.

Nevében a tulajdonos oszt-rák cégcsoport létrejöttét a múlt század első felében megalapozó Wilhelm Hamburger előtt tisztelgő helyi vállalkozás, a Hamburger Hungária Kft. ügyvezető igazgatója a Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara elnökségének tagja, és az új erőmű – melynek alapkövetelén jelen volt Orbán Viktor miniszterelnök – működtetésére létrehozott cég ügyvezető igazgatója is. A kilencvenes évek elején, a privatizáció kezdetén az osztrák Prinzhorn Csoport a korábbi Papíripari Vállalat egy csomagban történő értékesítésre szánt elemeiből létrehozott Dunapack tulajdonosává vált.

A Prinzhorn Csoport stratégiája a keletkező eredmények fejlesztésekre történő visszaforgatása volt a hazai vállalkozásainál is. A profilidegen gyárak eladásából keletkező bevételt a hullámpapír előállítását, feldolgozását szolgáló cégek fejlesztésére fordította. A beruházások során a dunaújvárosi hullámlappapírt előállító gyár a közben impozáns növekedésen átment cégcsoport legnagyobb

Fotó: HAMBURGER HUNGÁRIA

Madártávlatból a Hamburger Hungária gyára, jobb szélén az erőmű képe még csak grafika

kapacitású, így stratégiai jelentőségű üzemévé vált. A kilencvenes években a nemzetközi cégcsoport négy-ötszáz ezer tonna papírt állított elő, akkor ehhez a dunaújvárosi

sedik. A kilencvenes évek végén még a régi technológiát korszerűsítették 15 millió eurós beruházással, 2009-ben egy teljesen új, modern gyárat adtak át mintegy 250 millió eurós fejlesztést megvalósítva.

Közben a cégcsoport két másik hazai eleme, az alapanyagul szolgáló hulladékpapír begyűjtését végző Duparec és a végfelhasználók számára tényleges terméket, csomagolási szolgáltatásokat kínáló Dunapack is a kor színvonalához igazodott. Így a hazai környezetipar meghatározó vállalkozásaivá váltak,

mely jelentős részben hazai hulladék felhasználásával állítja elő magas hozzáadott értékű termékeit, melyet nyolcvan százalékban exportál, jelentősen javítva a hazai exportrátát is. Így válhattak a hazai környezetipar első vállalkozásává, amellyel a kormányzat stratégiai partnerségi megállapodást kötött az idei év elején. Az együttműködési megállapodás fontos eleme a hazai újrahasznosítható hulladékok begyűjtési arányát növelő állami szabályozás kialakításában való szakmai részvétele a cégcsoportnak.

(Folytatás a 14. oldalon.)

Hulladékból állítanak elő magas hozzáadott értékű exportterméket

gyár bő százezer tonnával járult hozzá. Ma a Prinzhorn Csoport termelése 1,7 millió tonna, melyből az itteni telephely 700 ezer tonnával része-

A kkv-k bizakodók és óvatosak

Krisán Lászlót, a Széchenyi Kártya Programot irányító KAVOSZ Zrt. vezérigazgatóját kérdeztük

KÓHALMI KÁLMÁN

A hazai kisvállalkozások a korábbi rövid távú pénzügyi problémák megoldása helyett egyre nagyobb arányban gondolkodnak beruházásokban, amit a Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogramja (NHP) mellett a Széchenyi Kártya Program alacsony kamatozású konstrukciói is ösztönöznek.

A beruházási tervek között első helyen szerepel a gépek, berendezések beszerzése, ezt követi az ingatlanok vásárlása vagy felújítása, valamint a számítástechnikai eszközök beszerzése. A vállalkozások többsége a korábbi éveknél már stabilabbnak érzi a működését, jövőbeni terveik megfogalmazásakor azonban még mindig nagyfokú óvatosság jellemzi őket. Az elmúlt években a piaci lehetőségek beszűkülése és a likviditás hiánya általános problémát jelentett, amelyek a mikrovállalkozásokat érintették legsúlyosabban.

A Széchenyi Kártya Program remek kiegészítője az

MNB hitelprogramjának. Az NHP első köre egyértelműen eldöntötte azt a kérdést, hogy megfelelően olcsó finanszírozás mellett igenis van kereslet a bankok hitelei iránt, hiszen a rendelkezésre álló 750 milliárd forint teljes egészét felszívta a piac. Emellett azonban egy másik, de nem kevésbé fontos hatást is elért: a vállalkozások újra elkezdtek hitelben gondolkodni, ami fontos pszichés elem. Megmutatta, hogy kezelhető kamatszinten van értelme egy vállalkozásnak pénz bevonásában gondolkodni, és hogy nem

Van kereslet a bankok hitelei iránt, ha olcsók

csak az ingyen pénz a jó pénz, hanem az olcsó is. A Széchenyi Beruházási Hitel esetében – az alacsony jegybanki alapkamatnak, valamint az öt százalékos állami kamattámogatásnak köszönhetően – a vállalkozások által fizetendő évi nettó kamat

Fotó: KAVOSZ

Krisán László szerint rendkívül nagy várakozás előzi meg az új uniós pályázati rendszer indulását

jelenleg 1,9 százalék, így ez az egyik legkedvezőbb kondíciójú forrás a piacon.

A konstrukció az NHP követelményrendszerén fennakadó kisebb vállalkozások számára is elérhető, gyakorlatilag az NHP a nagyobbaknak, a Széchenyi Beruházási

Hitel pedig a kicsiknek biztosít olcsó forrást.

A KAVOSZ vezérigazgatója hangsúlyozta, hogy a Széchenyi Kártya Programban megeléknült az érdeklődés az agrárkártya iránt, amelynél 2,4 százalékos jelenleg a nettó kamatszint. A 2010-ben el-

készült vidékfejlesztési stratégiában megfogalmazott célt, hogy az agrárszektor súlya növekedjen a gazdaságban, ezt az Agrár Széchenyi Kártya elősegíti, hiszen mostanra megközelíti az igényelt kártyák száma a háromezerötszázat, és eddig több mint kilencmilliárd forint hitelt jutattak el az agrárvállalkozásokhoz.

Rendkívül nagy várakozás előzi meg az új uniós pályázati rendszer elindulását. A korábbi ciklustól eltérően, a 2014-2020-as időszakban a rendelkezésre álló keret hatvan százaléka gazdaságfejlesztési célokat fog szolgálni, így sokan várnak a tervezett beruházások megvalósításával az új pályázatok kiírásáig. A források felhasználását nagyban segíthetik a Széchenyi Önerő Kiegészítő és a Széchenyi Támogatást Megelőlegező hitelkonstrukciók is. Ezeket éppen azért dolgozták ki, hogy azok a vállalkozások is indulhassanak uniós pályázatokon, amelyek saját forrásból nem tudják biztosítani a szükséges önrészt, vagy az utófinanszírozás miatt nem tudják megvalósítani a beruházást.

A megújuló energiákról

Az Innovációs Klub tegnapi rendezvényének helyszíne a Dunaújvárosi Főiskola volt, ahol a megújuló energiákkal kapcsolatos kutatásokról volt szó.

A Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara múlt évben indult, és sikeres pályát befutott Innovációs Klubjának rendezvényén, a Dunaújvárosi Főiskolán dr. Kiss Endre, a témában érintett kutatóhely vezetője tartott előadást a helyi felsőoktatási intézmény megújuló energiákkal, optimális energiafelhasználással kapcsolatos kiterjedt információs bázisáról, a különböző kutatási laborjaik széles körben elérhető és alkalmazható eredményeiről.

A főiskola két épületről, ahol gyakorlati alkalmazás közben tesztelik a legmodernebb technológiai megoldásokat, a 15. oldalon olvashatnak bővebb összeállítást, melyet dr. Kiss Endre készített.

Iparjogvédelmi tanácsadás

Új szolgáltatás érhető el a Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamaránál: az iparjogvédelmi információs kontaktpont szellemi tulajdonvédelmi kérdésekben nyújt segítséget.

A szellemi tulajdon védelmének alapvető indoka az innováció, illetve a kreativitás elősegítése azáltal, hogy a kutatás-fejlesztést és kreativitást egy időleges monopólium helyzet jellemzi, amely az elért versenyelőny biztosításával lehetőséget teremt a befektetett erőfeszítések megtérülésére, és az új, kreatív, adott esetben innovatív szellemi alkotás által biztosított versenyelőny kiaknázására. A szellemi tulajdonvédelem két nagy területét különböztetjük meg a szerzői- és iparjogvédelmet. A kamarai tanácsadás az utóbbi terén tud segítséget nyújtani, eligazodást annak formáiban.

A helyi kamarai kontaktpont is részt vett a közelmúltban a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatal (SZTNH) által indított, a vállalkozások iparjogvédelmi tudatossági szintjét felmérő kérdőíves kutatásban, melynek célja a vállalkozások innovációs, illetve ehhez kapcsolódó iparjogvédelmi tevékenységének, a szellemi tulajdon-védelmi ismeretek szintjének a vizsgálata volt. A jelenlegi gyakorlat erősségeinek, viszonylagos gyengeségeinek ismerete megalapozhatja a rendszer javításához szükséges lépéseket. A városi kamara tizenkét cégnél folytatta le a felmérést, melynek eredményét megküldték az SZTNH-nak.

A városi kamara tagjai, illetve az érdeklődő vállalkozások, magánszemélyek számára *Konioreczkyné Magó Ilona* nyújt tájékoztatást, aki középfokú iparjogvédelmi ismeretekkel rendelkezik. Az ügyfelfogadási idő: hétfő 8-tól 12 óra, azonban ettől eltérő időpontban is megoldható a tanácsadás.

Hogyan kerülhető el a díj

KÖRNYEZETVÉDELEM A vállalkozók széles körét érinti ez az adónem

KELEMEN ISTVÁN

Változatlanul a vállalkozók széles körét érinti a környezetvédelmi termékdíj, ami lényegében egy környezetvédelmi jelzővel funkcionáló adónem, ebből következően az állami adóhatóság a más adóknál megszokott alaposzággal ellenőrzi a teljesítést és szankcionálja a mulasztásokat.

Különösen a külföldről alapanyagot, árut, eszközt behozók vannak az ellenőrzések fókuszában, mert esetükben a csomagolószerek mellett az elektronikai berendezések, reklámanyagok vagy a járművek alkotórészei után is fennáll a kötelezettség. A költségvetésnek fizetendő termékdíj növeli az érintett termékek árát, ráadásul a jogszabályok által előírt nyilvántartás precíz vezetése is sok munkát igényel, ezért hasznos lehet áttekinteni a legfontosabb eszközöket, amelyek segítségével – legálisan – elkerülhető a termékdíjterhel.

Július 1-jétől az átvállalási szerződések érvényességéhez – a korábbi utólagos bejelentés helyett – az adóhatóság általi nyilvántartásba vétel szükséges. A nyilvántartásba vételt az átvállaló kérelmezheti (a szerződés megkötésétől számított 15 napon belül), az eljárás végén az adóhatóság a nyilvántartásba vételről mindkét felet értesíti. A kötelezettség átvállalása legkorábban a nyilvántartásba vétel napjától lehetséges. A 2014. július 1-je előtt bejelentett szerződések a lejáratú időpontig vagy a megszűntetésig nyilvántartásba vétel nélkül is érvényesek maradnak.

Bizonyos esetekben a végfelhasználó vevő nyilatkozata alapján nem kell a termékdíjat megfizetni. Ha a vevő a csomagolóanyagot (pl. fólia) vagy a csomagolási segéda-

Fotó: ADY GÉZA

A díjjal érintett csomagolószerek, reklámanyagok jórészt itt végzik: a papírgyár alapanyagraktára

Átvállalási szerződés megkötése

Átvállalási szerződés megkötésével elsősorban az exportra gyártó gazdálkodók takaríthatják meg a termékdíjköltséget. Átvállalás esetén a gyártó termékdíj felszámítása nélkül vásárolja meg az alapanyagokat és csomagolószereket, és az igazoltan

külföldre kiszállított termékek után később sem kell a díjat megfizetni. Fontos: átvállalni csak attól a szállítótól lehet, amely kötelezett pozícióban van (első belföldi forgalomba hozó, vagy egy korábbi átvállalással kötelezetté vált kereskedő).

anyagot (pl. címke) nem csomagolásra használja (pl. rakározás, takarás, dekoráció, tájékoztatás), a vevő nyilatkozzal mentesítheti az eladóját a fizetés alól. Vagy ha a vevő vállalja, hogy az újrahaználató raklapot legalább 365 napig használja, nyilatkozatával „termékdíjmentesen” szerezheti be a göngyöleget. Ebben az esetben az egy éven túli selejtezés vagy értékesítés esetén sem kell termékdíjat fizetni. Átalányt fizető mezőgazdasági termelő minden

csomagolószert tekintetében nyilatkozhat (ládák, zsákok tekintetében is). Csomagolószert-gyártók, nyomdák, bútorgyártók az alapanyag termékdíjának felszámítását nyilatkozatadással kerülhetik el.

Visszaigényelhető a befizetett termékdíj, ha a termékdíjköteles terméket külföldre kiszállítják, vagy azt alapanyagként új termékdíjköteles termék előállításához használják fel. A külföldre történő értékesítés számlával (vagy az ügylet teljesítését igazoló

gyeből okirattal) és szállítólevéllel igazolható. Alapanyagként felhasználása esetén anyagmérleget kell nyilvántartani, amely pontosan bemutatja a gyártáshoz felhasznált, illetve a létrejött termék-díjköteles termék mennyiségét. A visszaigénylés a gyártási selejt és hulladék mennyiségére is figyelembe vehető. Aktuális változás, hogy 2014-től visszaigényelhető a növényvédőszerrel közvetlenül érintkező csomagolószerek után megfizetett termékdíj, ha a visszaigénylő hasznosítja díjat fizet egy hasznosítást szervező nonprofit szervezetnek.

Idéntől a ügylet során magyar adószámot használó külföldi cégek minősülnek termék-díj-kötelezetteknek, ha a külföldi rendeltetési helyről beszerzett termék-díjköteles termék belföldi telephelyre érkezik. Így a behozónak nincs kötelezettsége.

Ha a cég a termék-díjköteles termékből csak csekély mennyiséget forgalmaz vagy

importál, és éves szinten haladja meg a termék-díjtörvényben meghatározott kibocsátási határokat, választhatja a termék-díj átalányban történő megfizetését. Az idei évtől minden termékcsoportra érvényesíthető az átalány, az „átállást” a naptári év elején (január 31-ig) kell bejelenteni az adóhatósághoz. Az átalánysztátusz előnye, hogy évente egyszer kell egyszerűsített tartalmú bevallást benyújtani, azonban a nyilvántartást év

A július 1-jétől engedélyezhető termék-díjraktár egy speciális adóraktár.

közben is az előírt részletezettséggel kell vezetni.

A július 1-jétől engedélyezhető termék-díjraktár egy speciális adóraktár. Ez az intézmény elsősorban azoknak a cégeknek kínál lehetőséget, amelyek külföldre szánt terméket állítanak elő vagy forgalmaznak, és a belföldi szállítók által fizetett termék-díj tekintetében az átvállalást vagy a visszaigénylést adminisztrációs okokból korábban nem tudták alkalmazni. A termék-díjraktár lényege, hogy általános szabályok szerint egy tekintet alá esik a külföldi helyekkel, ezért az áruk betárolásakor elkerülhető a termék-díj-fizetés. vagy visszaigényelhető a korábban befizetett. A termék-díjraktáron belüli forgalmazás termék-díjmentes. Természetesen a termék-díjraktárból történő belföldre kiszállítás esetén már kötelezettség keletkezik, ha a termék után korábban nem fizettek termék-díjat, vagy a betároláskor visszaigényelték azt.

Stratégiai szerepben, iparági, térségi kötődéssel

Hazánkban is bővül a kereskedelmi és ipar kamara hatásköre, mindinkább közelítve az osztrák és német gyakorlathoz

(Folytatás a 13. oldalról.)

Kérdésünkre Bencs Attila elmondta, azért váltak a városi kamara tagjaivá, mert a tulajdonosok ezt elvárták: a helyben működő vállalkozásnak megfelelően kell viszonyulnia környezetéhez. Fontos számukra, hogy a térség versenyképes legyen, magas színvonalú szolgáltatásokkal. A város és környékének önkormányzataival, a helyi kamarával, az itt működő cégekkel közösen indított térség- és gazdaságfejlesztési stratégiák készítésére rá akarnak látni, érvényesíteni akarják az iparág érdekeit. Ugyanakkor úgy gondolják, az infrastruktúra, a logisztika, általában a helyi gazdaság fejlődéséhez kapcsolódó elvárásaik döntően az itt működő más vállalkozások érdekeit is szolgálják. Emellett a városi kamara szakképzésben betöltött szerepe folytán a megfelelő, hosszú távú szakember-utánpótlást is segít biztosítani a cég számára. Továbbá napi szinten forintosítható megtakarítást jelent az is, hogy helyben tudják intézni a jelentős exporthoz kap-

Fotó: ADY GÉZA

Bencs Attila, a Hamburger Hungária vezetője

csolódó vámügyintézés.

Az ügyvezető igazgató szerint abban, hogy az osztrák, vagy német kormányzatok a hazainál gyorsabban, jobban tudnak reagálni a gazdaságot érintő folyamatokra, fontos szerepe van annak, hogy ott az erős jogosítványokkal rendelkező kamarák gyors, pontos visszajelzéseket tudnak adni a gazdasági szereplők problémáiról, a piaci igényekről. Emellett átvállalnak olyan kormányzati feladatokat, amelyeket hatéko-

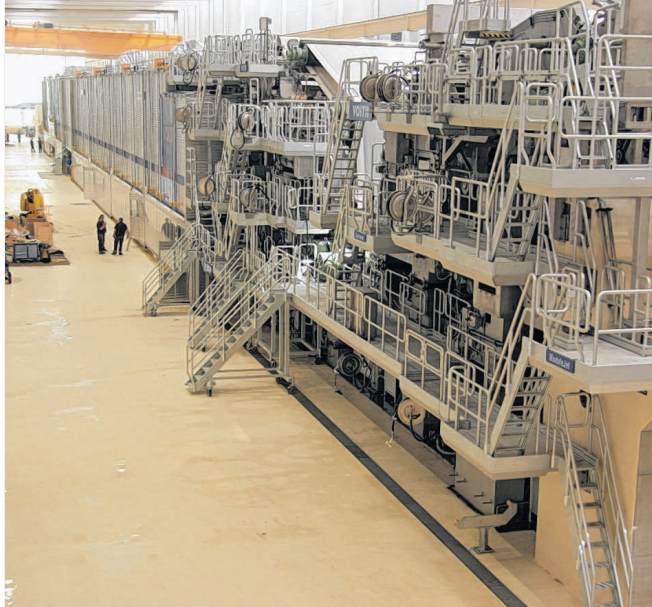
nyabban, rugalmasabban tudnak ellátni, mint az állami szféra, és a kapcsolódó felelősséget is átveszik.

A hazai kormányzat is egyre inkább erősíti a kereskedelmi és iparkamara szerepkörét, ez már az előző ciklusban is érzékelhető volt. Ez Bencs Attila szerint jó irány, főként ha összekapcsolódik azokkal a határozott törekvésekkel, amelyeket a stratégiai megállapodás megkötésekor, vagy a miniszterelnöki látogatás során folytatott háttérbeszélgetések során is tapasztalt: versenyképes környezetet teremteni a Magyarországon működő vállalkozások számára. És ez nem megy a hazai gazdaság szereplőinek szakmai bevonása nélkül. Az ügyvezető igazgató szerint az elmúlt időszakban a szakmai szervezetekben megfogalmazott állásfoglalásaikat elfogadta a kormányzat, például a hulladékbegyűjtéssel kapcsolatban. (Ez a folyamat a stratégiai partnerség alapján közvetlenebbé válhat.) Számukra fontos szempont, hogy a hulladékpapírt a keletkezés he-

lyén, elkülönítve gyűjtsék. Ha más, például élelmiszerhulladékkal érintkezik, már nem alkalmas a termékük élelmiszeripari csomagolóanyagának. A helyi papírgyárnak az is versenyhátrányt jelent, hogy a hazai hulladékpapír begyűjtésének alacsony ára miatt jelentős importra kényszerülnek.

Meghatározó szerep a hazai környezetiparban

A Hamburger Hungáriának működése során még egy versenyhátránnyal kellett szembeesülnie (versenytársai Nyugat-Európától a Közel-Keletig terjedő régióban találhatók), a hazai magas energiaárakkal. A papírgyárak a világban jellemzően saját erőművel rendelkeznek. A helyi papírgyárak, ahogy számos más városi üzem is a vasmű hulladék-hőjére alapozta energiaellátását. Az évek során azonban a

Imponáló méretek: az új papírgép már kivitelezése idején megdöbbenet a szemlélőt, működés közben érdemes látni...

szükséges fejlesztések elmaradtak. Az az erőmű, amelynek alapkövét májusban a miniszterelnök és a cégcsoport vezetője tette le, cirkulációs fluidágyas technológiával, szilárd tüzelőanyagok elégetésével (így a technológia során keletkező hulladékkal)

biztosítja majd a gyár hő- és villamosenergia-igényét. Ez a fejlesztés a gyártási költség harminc százalékát kitevő energiaköltségre lesz fontos hatással, és a környezetünk szempontjából is: már alapanyagként fel nem használható hulladékból állít elő energiát.

Fotó: HAMBURGER HUNGÁRIA

A bizalomra is épülhet bíráskodás

VITARENDEZÉS Választható megoldás: gyorsabb, olcsóbb, barátságosabb, kiszámíthatóbb

KÓHALMI KÁLMÁN

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett állandó választott bíróság elnökét, dr. Kecskés Lászlót kérdeztük tevékenységükről, az általuk nyújtott előnyökről.

A nemzetközileg ismert, a hazai jogászok, joghallgatók által becsült szakember, aki egyben a Pécsi Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Karának dékánja, 2007 óta vezeti a kamara állandó választott bíróságát, de már az új kamarai rendszer létrejötté, 1995 óta választott bír. Érzékeli azt, hogy milyen szűk körben terjedt el Magyarországon a választott bíráskodás rendszerének ismerete. Pedig több ezer éves hagyományokra tekint vissza, ahogy professzor úr felidézi a múltat: Szent Pál korintusiakhoz írt első levelében fogalmazza meg: magatok közül válasszatok bírát. A közép-korban ezt az elsősorban papi személyt, vagy ítélőmestert fogott bírónak hívták. Az intézmény budapesti elterjedéséhez hozzájárultak a múlt század húszas, harmincas éveiben azok a nyugdíjas táblabírák, akik egy kávéházi sarokban, egy kávé mellett pipázva szolgáltattak igazságot, nem jegyzőkönyveztek, és sokszor még az ítéletet se foglalták írásba. Vidéken a falusi ügyvédek évszázadok óta végzik ezt a tevékenységet: „Hozza ide az ellenfelét is, majd én teszek magukon igazságot! Ne menjenek állami bírósághoz, drága dolog az!”

A választott bíráskodás legfontosabb eleme tehát a bizalom, a két fél megbízik az igazságtevőben. Ezért is olyan elterjedt a világban, számos területen megelőzve az állami bíráskodást. A nemzetközi üzleti ügyleteknél Magyarországon is elsősorban a különböző választott bíróságokat kötik ki illetékesként a szerződésekben. Nagyobb nemzetközi ügyleteknél az Uncitral (United Nations Commission on International Trade Law), az ENSZ bécsi székhellyel 1966 óta (egyébként magyar javaslatra) működő nemzet-

közi kereskedelmi jogra szakosodott bizottságának nagytekintélyű szabályzatát, és mostanában egyre gyakrabban svájci választott bíróságokat kötnek ki a szerződésekben. A világban emellett még számos nagyváros jelölhető meg centrumként, mostanában mind nagyobb a jelentősége a választott bíróságoknak például Afrikában. A nemzetközi cégeknek így nem kell az egyes országok joggyakorlatához alkalmazkodniuk, ismervé a választott bíróságok nemzetközileg is szabályozott működését.

Milyen előnyöket kínál ez az intézmény? Ha a hazai gyakorlatot, a kamara által szervezett választott bíróságot nézzük, Kecskés László három rövid szóval válaszol: gyors, olcsó, barátságos. Mindhárom némi magyarázatra szorul. Gyors, hiszen az egy bíróval lefolytatott gyorsított eljárás (ha mindkét fél elfogadja ezt) három hónap alatt lezárulhat, míg a hagyományos (három választott bíróról lezáruló) eljárásaiak is jellemzően rövidebbek egy évnél. A következő elem, ami már a második szóval is összekapcsolható: nincs fellebbezés, tehát az ügyek nem húzódnak a végtelenségbe, újabb költségeket okozva. Barátságos. Igen, mert eleve a bizalomra épül, és elsődleges célja a felek megegyezésre késztetése.

Ahogy professzor úr mondja: „a legrosszabb egyezés is jobb, mint a legjobb ítélet”. Ha ez nem sikerül, a választott bíróság ítéletet hirdet. Ez jogerős, végrehajtható. A felek legfeljebb kirívó

A választott bíráskodás a világban mindenhol elterjedt, elfogadott

esetekben fordulhatnak állami bírósághoz semmisségre: vitatott hatáskör, kirívó eljárási hiba, bűncselekmény védelme (például korrupció). Ez, viszonyítva az állami bíróságok ítéleteihez, ritkán történik meg.

Es még egy adalék a „barátságos” szóhoz: a választott bírák (akik közül választani

FOTÓ: KÓHALMI KÁLMÁN

Dr. Kecskés László a kamarai székház irodájában – nemzetközi távlatokban gondolkodnak

lehet, listájuk a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara honlapjának megfelelő címszáva alatt megtalálható) az itt előforduló ügyek legjobb szakemberei, speciális kereskedelmi, üzleti jogi ismeretekkel rendelkező jogászok, de a gazdaság, az üzleti szféra területét jól ismerő tanácsadók, műszaki szakemberek, mérnökök is vannak köztük, hiszen a választott bírának nem feltétlenül kell jogi végzettséggel bírniuk. Feladatuk: igazságot tenni.

A kamara által szervezett választott bíróság egy a hazai választott bíróságok közül.

Azonban sajátos helyzetben van, nem egy ágazathoz kapcsolódik, nagyobb bizalom alakult ki iránta nemzetközi és hazai szintén is. A náluk tárgyalt ügyek nagy részének vagy van nemzetközi vonatkozása, vagy nemzetközi védettséget élvez. Hiszen eljárásaitak három nemzetközi szerződés, valamint számos bilaterális megállapodás szabályozza. Ezt sértette meg az a két, 2011-ben hozott (a nemzeti vagyonnal és a választott bírászkodásról szóló) törvény, amely a nemzeti és önkormányzati vagyont érintő

ügyeket kivette a választott bíróságok hatásköréből.

Az Alkotmánybíróság megállapította 2012-ben a negyven rendbeli jogsértést, és alkotmányossági követelményként fogalmazta meg azt, hogy a magyar államnak lépéseket kell tennie a nemzetközi joggal való tartalmi konfliktusok kiküszöbölése érdekében. Ehhez azonban

határidőt nem szabott meg. Nem tudni, az új országgyűlés mit és mikor dönt a kérdésben.

A kamara szervezésében működő választott bíróság működését (is) nehéz helyzetbe hozta a szabályozás, hiszen az ilyen jellegű ügyek jelentős pertárgyértéket képviseltek. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is megál-

Együtt szakértők

A közel egy éve alakult a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Teljesítésigazolási Szakértői Szerv (TSZSZ), melynek a feladata, hogy hozzájáruljon az építőipari körbetartozások visszaszorításához. Az általuk gyorsan, viszonylag olcsón, független szakértőik által elkészített szakvélemény azonban nem mindig vezet egyezséghez. Ilyenkor marad a bírósági út. Hogy ez hamarabb lezáruljon, a törvény meggyorsította az állami bírósági eljárást olyan ügyekben, amelyeket TSZSZ szakvélemény alapján indítottak.

A kamarai választott bíróság és a TSZSZ között folyamatos az információ-áramlás. Dr. Kecskés Lászlótól megtudtuk, a törvényben az állami bírósági eljárás számára megszabott határidőt ők egyébként is tudják tartani eljárási szabályzatuk alapján, azonban dolgoznak egy, a TSZSZ működéséhez illeszkedő kényszergyorsított eljárás kidolgozásán. Így még gyorsabbá válhatna a vitarendezés az építőipari vállalkozások között, hozzájárulva ennek a számos munkavállalót, kis- és középvállalkozást ellátó területnek a tisztulásához.

Békéltetés a feladat

A fogyasztók panaszainak közös rendezése

A fogyasztóvédelmi törvény hozta létre a békéltető testületeket, melyek tagjainak felét az adott megyei kamara delegálja.

A békéltető testületek megyei szinten szerveződnek, így természetesen Fejér megyében is működik. A náluk kezdeményezhető eljárás célja, hogy az ügynevezett fogyasztói jogviták olcsó, gyors, egyszerű eljárás keretében, a bírósági út elkerülésével, lehetőleg egyezség létrehozásával rendeződjének.

Ezt az eljárást a fogyasztó kezdeményezheti, az eljárás ingyenes. A testület tagjainak egyik felét a fogyasztóvédelmi civil szervezetek, másik felét a gazdasági kamarák de-

legálják. A békéltetés során az eljáró tanács a feleket meghallgatja, és törekszik a mindkettőjük számára elfogadható egyezség létrehozására.

Ennek eredménytelensége esetén a rendelkezésére álló bizonyítékok, szükség esetén szakértői vélemény figyelembe vételével hoznak határozatot, mely lehet ajánlás, vagy kötelezés. Utóbbi csak akkor, ha a bepanaszolt gazdálkodó szervezet alávetési nyilatkozatot tett.

A békéltető testületekről, az eljárás menetéről, az egyes megyei szervezetekről, azok összetételéről, a fogadóórák helyéről, idejéről közös honlapjukon tájékozódhat (www.bekeltetes.hu).

Akik az etikus magatartás őrzői

A kamarák etikai bizottságainak szerepe csökkent, új feladatokat is keresnek

Már második ciklusban elnöke dr. Bozsits Attila a városi kamara etikai bizottságának, illetve részt vesz az országos szervezet etikai bizottságának munkájában is.

A területi kamarák mellett működő etikai bizottságok elsődleges feladata az, amennyiben valamilyen panasz (ami etikai, nem polgári jogi természetű) érkezik, azt vizsgálja meg az érintettek megkérdezésével. Amennyiben igazoltnak gondolják a panaszt, a nyilvánosságra hozás az eszközük. A kamarai eszközszerrendszer a vállalkozók közötti viták, illetve a velük szembeni fogyasztói pana-

szok terén az elmúlt időszakban jelentősen bővült (választott bíróság, békéltető testület, teljesítésigazolási szakértői szerv). Az etikai vétségek igazolása, bizonyítása egyébként sem könnyű feladat, a felek által elmondottakból nehéz egy nyilvános állásfoglalás kialakítása – tudtuk meg Bozsits Attilától. Emellett feladatuk lett volna az is, ahogy több kamaránál akadt is ilyen munkája az etikai bizottságoknak, hogy a kamarai működéssel, a választással kapcsolatos etikai ügyeket vizsgálják. Itt nem volt ilyenre szükség.

Ennek ellenére az etikai bizottságnak volt teendője, részt vettek az egyes szakmák

FOTÓ: KÓHALMI KÁLMÁN

Dr. Bozsits Attila

etikai kódexének előkészítésében, amelyeket aztán a magyar kamara küldöttgyűlése fogadott el. Illetve kidolgoztak többféle elképzelést, ame-

lapította, a törvényeknek nincs visszaható hatálya, tehát a korábban megkötött szerződésekkel kapcsolatos vitás ügyeket tárgyalhatják a választott bíróságok. És ami „fogható” még az ügyekből azt tárgyalják is – teszi hozzá az elnök.

Azért is fontos ez, mert idén az ügyszámuk nem túl imponáló (bár ezekre az adatokra is irigyen tekinthet több hazai választott bíróság), ebben az évben közel hetven ügyük van. Viszont meglehetősen magas pertárgyértékű, milliárdos ügyek vannak közöttük. Azonban hosszabb távon a fentebb jelzett ügyek kiesése már erős hátrányként jelentkezhetne.

Ugyanakkor fontos lenne az is, hogy mind több kis és középvállalkozás éljen a választott bíróság nyújtotta lehetőséggel, megismerje azt. Vidéken még kevésbé ismert ez az intézmény, pedig, hogy közelebb vigyék az adott megyékhez a kamarai választott bíróságot, megyei tagozatokat is létrehoztak. Így működik Fejér megyében is. Azonban ezek ügyszáma minimális volt eddig. Ugyanakkor megvan annak a lehetősége, hogy a felek kérjék azt, hogy ügyüket valamelyik megyei tagozat székhelyén tárgyalják, ehhez arra sincs szükség, hogy valamelyikük székhelye az adott megyében legyen, csak közös megegyezésre. Azonban ilyenre is ritkán van példa, az érintettek inkább utaznak Budapestre.

Azt is megtudjuk, a választott bíróságnak több dunaújvárosi ügye is volt, ipari cégeket és mezőgazdasági vállalkozásokat is érintő. Itt érdemes megjegyezni, hogy számos ügyük érkezik az agráriumból, itt is elsősorban nemzetközi, a terményeket felvásárló cégek kötik ki szerződéseikben a kamarai választott bíróságot.

Az ügyek másik jelentős része érkezik az építőipar területéről, beruházásokat érintően. (A témához kapcsolódik keretes írásunk). Illetve sok ügyet adnak a plázákban, bevásárló központokban a bérleti jogviszony körül keletkező viták. A külföldi cégek ezekben az esetekben sem hajlandók állami bírósághoz menni, a kamara mellett szervezett bíróságban bíznak meg.

Megújulók a városi főiskolán

ENERGIA A berendezések segítik az új megoldások iránt érdeklődőket a tájékozódásban

DR. KISS ENDRE

Napjaink egyik legnagyobb problémája a gazdaság növekvő energiaigényének kielégítése úgy, hogy az energiabiztonság lehetőleg javuljon, és a környezet terhelése ne nőjön. A főiskola ezzel kapcsolatos kutatási lehetőségeit mutatjuk be.

Az összetett követelményrendszernek a legkönnyebben a megújuló energiaforrások rendszerbe állításával lehet megfelelni, ennek külön előnye, hogy kis léptékben is alkalmas az energiaigények csillapítására, akár egy családi ház esetében is. A módszer elterjedésének akadályai, hogy a nagyközönség és még a tágabb értelemben vett szakmai közösség is idegenkedik ettől a technikától, mivel viszonylag kevés a rendelkezésre álló szakmai információ, annak ellenére, hogy a hétköznapi hírsatornakon minden nap lehet róluk hallani.

A Dunaújvárosi Főiskola ezt a tényt ismerte fel, és úgy döntött, hogy a legújabb beruházását, amely két régi épület felújítását is tartalmazza, megújuló energiaforrások alkalmazásával kívánja fűteni és hűteni. A beruházást olyan módon terveztük, hogy az el-

készült rendszert az oktatásban is be lehessen mutatni, minden oktatási szinten, a hallgatók, a lakosság és a szakma számára, ezért minden lényeges paramétert mérünk, és webes felületen monitorozunk. Az érdeklődők a rendszer működésével a gyakorlatban is megismerkedhetnek a Dunaújvárosi Kereskedelmi és Iparkamara Innovációs Klubjának következő rendezvényén, június 26-án, csütörtökön fél négytől a helyszínen, a főiskolán.

A legkorszerűbb megoldások hatását tesztelik

Az egyik, P jelű épület hűtési-fűtési energiaforrása huszonnégy százötven méter mély talajszonda (kút). A talajszondákban fagyálló folyadék kering, és nyáron egy hőcserélőn keresztül veszi fel a hőt, a fűtési időszakban pedig hőszivattyúnak adja le a szükséges hőmennyiséget. Az épület minden helyiségében padlófűtés van, ami a hűtési időszakban hat fok erejéig hűtésre is alkalmas. Egy helyiségben oktatási célból falfűtés-hűtés, valamint mennyezethű-

Fotó: DUNAÚJVÁROSI FŐISKOLA

A P épület tetejére felszerelt napelem rendszer, energiát szolgáltat és mérési eredményeket is

tés is van. Az épület falainak mintegy hatvan százaléka színezett üvegből készül, amelyek elé árnyékoló zsalurendszer csukódik le. Belül árnyékoló függöny végzi ugyanezt a feladatot.

A hőszivattyúk, keringtető szivattyúk villamos energia ellátásának biztosítására egy 21 kilowatt csúcsteljesítményű napelemrendszer került az épület tetejére, amely két inverter segítségével rácsatlakozik a főiskola villamos hálózatára, és a hűtési időszak-

ban egyértelműen csökkenti az áramszolgáltatónak fizetendő villamos energia költségét. A fűtési időszakban időjárástól függően csökkenti a hőszivattyúk üzemeltetésével járó energiaköltségeket. Oktatási célból, és a használati meleg víz előállítására négy különböző napkollektor került az épület tetejére felszerelésre.

A termelt energia és az időjárási viszonyok összehasonlítására egy meteorológiai állomás került felszerelésre az

épült tetejére. A megújuló energiaforrások közül számottevő szerepet játszik a szél energiája, ezért egy kilowatt teljesítményű szél erőművet is felszereltünk oktatási célokra.

A másik, GL jelű, épület hűtését levegő-víz hőszivattyúk látják el. A használati melegvíz előállítására egy talajkollektor és a rákapcsolt tizen négy kilowatt teljesítményű hőszivattyú került beépítésre. A fűtést főleg a levegő-víz, részben pedig a talajkol-

lektorokra kötött hőszivattyú rendszer végzi el. Az előbb már ismertetett, itt is alkalmazott megoldások mellett mindegyik helyiséget friss levegővel egy központi légkezelő látja el, amelyben egy tíz kilowatt teljesítményű kalorifer is beszerelésre került, arra az esetre, ha a hőszivattyúk teljesítménye nem lenne elég.

A megújuló energiák esetében nagy jelentőségű a biomassza elégetése. Bizonyos növényi anyagok esetében azonban nagymennyiségű por, kéndioxid, klór, esetleg dioxin keletkezik, amelyek leválasztása, lebontása fontos feladat, és az elmúlt időben hazánkban nem kapott kellő figyelmet. A kollégák munkásságuk során kiterjedt vizsgálatokat folytattak nitrogén és kén oxidok villamos kisülésekké való leválasztása érdekében, és így lehetővé vált egy olyan laboratórium kialakítása a GL épületben, amelyben egy kazánban megmérhetjük különféle energianövények elégetésre váró anyagok fűtőértékét és por, valamint gáz emisszióját, valamint egy impulzusüzemre is alkalmas villamos porleválasztó segítségével az emisszió elhárításának módját és az ahhoz szükséges eszközparkot, amelyet igény szerint meg is tervezünk.

A jó munka öröme

Meg lehet élni a kárpitosságból, meggazdagodni nem

KŐHALMI KÁLMÁN

Takács Kálmán és fia, László régóta dolgoznak Táncsics utcai műhelyükben kárpitosként, sokan járnak vissza hozzájuk megelégedettségüket is jelezve.

Az édesapának 1966 óta van iparendélye. Győr melől költözött az épülő városba, gyárban viszont nem érezte jól magát. Visszatért eredeti szakmájához, a kárpitossághoz, amelyben mesterlevelet is szerzett. Az első műhely még Pentelén nyílt meg, Fia más szakmában kezdte. Ő nem akart egy zárt helyiségben munkát végezni, halász lett, de nem dolgozott a szakmájában, az elmúlt években azért kikapcsolódásként, barátokkal vissza-visszatér a halászházhoz. Kereste, mit kezdjen magával, végül ott ragadt a kárpitosműhelyben.

A szakmai fortélyokat édesapjától elsajátította, a szakmát csak 2007-ben tette le. Viszont a vállalkozás már 1993 óta a nevén van. Ahogy elmondja, édesapja nem szól bele a dolgokba, persze ha kér, tanácsot ad. A változó technikai megoldásokat nehezen fogadja el, kisebb vita ezen van legfeljebb. A szinte saját gyerekének tekintett műhelyt „el tudta engedni”, rábízta másik gyermekére, a fiára, aki továbbviszi a szakmáját. Persze ő is dolgozik még, hetvenöt évesen naponta lejár a műhelybe, inkább, mint hogy tévézzen – szokta mondani. Az édesanya is folytatja, amit eddig, a végzettsége var-

Fotó: KŐHALMI KÁLMÁN

Minden munka más: Takács László egy szék bontásának elején

rónő, de hosszú ideje ő is ott dolgozik a kárpitosműhelyben. A kézi varrást mindig ő csinálja, a bontásokat is.

Majd fél évszázada a Táncsics utcában van a műhely. Ritkán készülnek itt új bútorok, igényességükkel drágábbak lennének, mint a boltiak.

Nem akartak gyárban dolgozni, a maguk urai

Bár azok közül sok hamarosan náluk köt ki. Most például a textilbőr borítású ülőgarnitúrákat húzzák át egymás után. Két-három évet ha kibírnak. Mégis vannak vásárlói. Antik bútorokból már kevés van, régebben sokkal több volt. És elvégeznek minden

mást, amivel megkeresik őket, s gépeik alkalmasak a varrájukra: ponyvákat, autók üléshezát, párnákat.

Adódik a kérdés: megéri ezt a munkát végezni? Hiszen ma olyan sokan inkább kidobják a használtat és újat vesznek, cégek, intézmények, önkormányzatok is. László szerint meg lehet élni belőle, meggazdagodni nem. És nem monoton. Alkotó munka, aminek a végén, az eredményt látva néha ők is elcsoválkoznak az átalakuláson. Beosztottként, egy gyárban nem tudta volna elképzelni az életét. A műhelyben a maga ura. A kedvvel végzett munka pedig kész nyereség a megrendelőknél. László mondja, a munka minőségével kapcsolatban még nem érkezett kifogás. El is hisszük, sokunk megfordult már a műhelyükben.

Kamaránk szolgáltatásai

Összeállításunk célja, hogy a térségünkben működő vállalkozások megismerjék a kamaránk által nyújtott szolgáltatásokat, biztatva őket arra, hogy keressék fel irodánkat konkrét ügyeik megoldásához.

A kamarai törvény értelmében kötelezően nyújtandó kamarai alapszolgáltatások tag és regisztrált vállalkozásainak:

Tanácsadás gazdasági, pénzügyi, adózási, hitelhez jutási kérdésekben

A tanácsadások részben külsős szakemberek igénybevételevel (gazdasági, pénzügyi, adózási), részben munkatársaink közreműködésével (hitel) valósulnak meg.

Érdeklődni Tóthné Nagy Etelkánál és Magyaródi Tamásnál – tel.: 25/502-060, 25/ 502-061

Üzleti partnerkeresés

Üzleti partnerkeresésre több lehetőséget is tudunk biztosítani: Üzlet@hálón, Innomentor projekt keretében létrejött Datatech adatbázis segítségével, ill. az Enterprise Europe Network és a kamarai regisztrációs rendszerből nyerhető információk nyújtásával.

Külkereskedelemmel kapcsolatos tanácsadás

További tájékoztatásért hívja Koniorczykné Magó Ilonát – tel.: 25/502-060, 30/524-1493

Pályázatfigyelés

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara honlapján (www.mkik.hu) található Kamarai Pályázatfigyelő Rendszerhasználatával minden regisztrált vállalkozás tájékozódhat a tevékenysége szerint szűrt pályázati lehetőségekről.

A törvényben kötelezően előírtakon túlmenően további, mindenki számára ingyenesen elérhető szolgáltatásokat nyújt kamaránk:

Szakképzés területén

Szakképzési tanácsadás, pályaorientációs tanácsadás, tanulószerveződések gondozása, megköltése, módosítása, megszüntetése, együttműködési megállapodások gondozása, képzőhelyek kétszintű ellenőrzése, Szakma Kiváló Tanulója verseny szervezése, vizsgabizottsági tagi pályázatok kezelése, vizsgabizottsági tagi, elnöki továbbképzés szervezése, vizsgadelegálás, gyakorlati szintvizsga szervezése, tájékoztatás mestervizsgákkal kapcsolatban.

További információ: Fülöp Ilona – tel.: 25/501-951

Útdíj Hitel ügyintézés

Információ: Magyaródi Tamás – tel.: 25/502-060, 25/ 502-061

Innovációs Klub működtetése

Innovációs rendezvények szervezése, klaszter portfólió (www.klaszterportfolio.hu), innovációs

portfólió készítése (www.innoportfolio.hu), adatbázisba való integrálás, Nyitott Labor (www.nyitottlabor.hu) adatbázisba való felvétel.

További információ: Koniorczykné Magó Ilona – tel.: 25/502-060, 30/524-1493

Külkereskedelemmel kapcsolatos tanácsadás

Külkereskedelmi ügyletekhez szükséges szakmai információkat, az egyes célszágok jellegzetességeit ismertető tanulmányokat, ill. az ügyek intézéséhez (pl. árukísérő okmányok, igazolásokat), a külpia munkát segítő hasznos linkeket az MKIK honlapján lehet megtalálni.

További információ: Koniorczykné Magó Ilona – tel.: 25/502-060, 30/524-1493

Törvény által meghatározott egyéb térítésköteles feladatok:

Gazdálkodó szervezetek kötelező nyilvántartásba vétele, építőipari kivitelező nyilvántartásba vétel, Teljesítésigazolási Szakértői Szerv.

További információ: Vincze Nóra, Komjáti Andrea – tel.: 25/502-060, 25/ 502-061

További térítésköteles szolgáltatások:

Cégkivonat kiadása, Széchenyi Kártya Program hiteleinek ügyintézés (Folyószámlahitel, Forgóeszközhitel, Beruházási Hitel, Önerő Kiegészítő Hitel, Támogatást Megelőlegező Hitel, Agrár Széchenyi Kártya), jogi tanácsadás.

Kamarai tagoknak a térítésköteles szolgáltatások közül számos szolgáltatást térítésmentesen biztosít kamaránk:

Kamarai adatbázis igénybevétele adatszolgáltatás, üzleti partnerség építés, iparjogvédelmi tájékoztatás, minőségügyi tanácsadás, kamarai hírlevél küldése. Széchenyi Kártya Program hiteleinek ügyintézés.

Kedvezményes szolgáltatások kamarai tagoknak:

Rendezvényszervezés (tájékoztatók, képzések), üzletember-találkozók szervezése, hirdetési lehetőség a kamarai honlapon, tárgyalóterem bérbeadása, esz-közbiztosítás (projektor, laptop), származási igazolás hitelesítése.

Szervezetünk arra törekszik, hogy a vállalkozások igényeinek ismeretében a kínálatot tovább bővítsen, és ezáltal a térség gazdasági fejlődéséhez hozzájáruljon.

Bővebb információ honlapunkon (www.dkik.hu) érhető el.

Címünk: 2400 Dunaújváros, Latinovits Z. u. 10. A szakképzéssel kapcsolatos feladatok ügyintézési helye: Dunaújváros, Piac tér 2.